

MAKÓI NÉPÚJSÁG

A DEMOKRATIKUS NEMZETI BIZOTTSÁG LAPJA

Gyöngyösi külügyminiszter a szlovák kérdésről

(Békéscsaba, MTI) A Független Kiszáza Párt Békéscsabán nagygyűlést tartott, amelyen Gyöngyösi János külügyminiszter a hazai szlovákság kérdéséről szólt. Vácolta a felszabadítás utáni helyzetet, amikor a szlovák nemzeti tanács megítélte az intézkedéseket bizonyos magyar elemek kiutasítására. Ez alkalommal 1938 utáni odakerült magyar tisztviselői kiutasítását jogosnak kellett elismerni, mert ezeknek visszahívását a kormány a fegyverszüneti egyezmény értelmében vállalta.

Indokolt panaszok a kiutasítás végrehajtásának módja ellen merültek fel. Igoságaink visszanyerésével sokszor néhány óra alatt 20—25 kilós csomaggal kellett elhagyniok lakóhelyüket. Április 2-án a cseh kormány nyilatkozata hangzott el, mely szerint a Csehszlovákia élők magyarok és némelek elvesztik állampolgárságukat. Ezzel egyidejűleg sajtóhadjárat indult meg a magyarság ellen. A magyarságot kollektíve vonták felelősségre s követelték a magyarok kitelepítését. A kormányrendelet tulajdonba vette az 1938 után létesített magyar iparvállalatokat. A magyar kormány nagy ónuralommal figyelte az eredményeket. Hasonló magatartást tanúsított a magyar sajtó is. Megdöbbentő volt Benes elnök beszéde, melyben kijelentette, hogy a csehek és a szlovákok nem akarnak együttélni a magyarokkal. A beszéd olaj volt a tűzre s növelte a magyarellenes eszlekményeket. Akkor már a magyar kormány sem maradhatott tétlenül és kénytelen volt felhívni az eseményekre a szövetséges hatalmak figyelmét. Minthogy nemzetközi téren vetették fel a kérdést, időszerű, hogy a magyar kormány ismertesse álláspontját.

A magyar kormány a maga részéről ilyen népszerűtlen soha sem kezdeményezett és csak nemzetközi megállapodás alapján járul hozzá. A magyar kormány érvényét veszti a nemzetközi törvények (Budapest, 1938) demokráciát

1938-1939-ig a szlovákoknak megterjesztett egyenjóságát biztosított politikai, gazdasági és kulturális téren egyaránt. Ha ennek ellenére a szlovákság lömege szívesen vállalta hazájának Szlovákiát, ennek útjában a magyar kormány semmi akadályt nem fog görgetni, sőt meg fogja adni azokat a biztosítékokat, amelyeket a cseh kormány megad. Ha a szlovákok egy részétől el kell vált-

nunk, nem táplálunk semmi féle haragot vagy ellenszenvet. A miniszter beszéde után Csiaki János gazda a szlovákság nevében szólalt fel és hitet tett a magyarság mellett. Kérte, hogy

a külügyminiszter hasson oda, hogy a lötság Magyarországon maradhasson. A külügyminiszter válaszában hangsúlyozta, hogy foglalkozik memorandumba kérésüket és juttassák el hozzá.

Rendelet a kenyérgabona beszoigáltatásáról

A közellátási miniszter rendeletet adott ki a kenyérgabona beszoigáltatásáról és forgalmáról.

A beszoigáltatás ellenőrzésére köteles a gazdálkodó július 15-ig a községi előjárásához bejelenteni a gazdaságához tartozó szántóterület nagyságát, valamint a búzából, rozsból, kétszeresből, árpából, zabból, burgonyából és kukoricából learatásra kerülő szántóterület nagyságát.

A gazdálkodó köteles a kenyérgabonából learatott terület minden katasztrális holdja után, valamint megbízott kereskedőnek hatósági áron megvételre felajánlani a következő mennyiséget: ha a learatott terület a 2 katasztrális holdat nem haladja meg 25 kiló, ha a 2 kat. holdat meghaladja, de a 4 kat. holdat nem haladja meg 50 kiló, ha a 4 kat. holdat meghaladja, de a 6 kat. holdat meghaladja, de a 8 kat. holdat nem haladja meg 80 kiló, ha a 8 kat. holdat meghaladja, de a 10 kat. holdat nem haladja meg 100 kiló, ha a 10 kat. holdat meghaladja, de a 20 kat. holdat nem haladja meg 120 kiló, ha a 20 kat.

holdat meghaladja, de 30 kat. holdat nem haladja meg 200 kiló, ha 50 kat. holdat meghaladja 250 kilogrammot.

A beszoigáltatási kötelezettségen felül jogában áll a termelőnek, vagy annak a gazdálkodónak, aki természetbeni járandóságként kenyérgabonát kapott, a közellátási miniszter által megbízott szövetkezethez a kenyérgabonát ipareikkek ellenében beszoigáltatni. Az ily módon beszoigáltatott kenyérgabonát a szövetkezet hatósági áron vásárolja meg, de egyidejűleg utalványt ad arra, hogy a vételár 20 százaléka a közellátási miniszter által megállapított kedvezményes áron az ily önként felajánlott kenyérgabonáért ipari termékeket utalvány ellenében vagy maga a szövetkezet, vagy a szövetkezet által megbízott kereskedőnek szolgáltatják ki. A kenyérgabona vásárlására csak az jogosult, akinek gabonavásárlásra jogosító igazolványa van és ezenfelül a közellátási miniszterrel vagy az illetékes közellátási kormánybiztostól gabonavásárlásra megbízást kapott.

A vármegye és város közgyűlése megtette javaslatát a rendőrség átszervezésére

A vármegye kisgyűlése kedden délelőtt 10 órakor tartott előkészítő gyűlést, amely után a törvényhatóság bizottsága ült össze, hogy a tárgysorozaton lévő ügyeket letárgyalja.

Nagy Zoltán főispán üdvözölte a megjelenteket s nyitotta meg a közgyűlést. Dr. Fodor Sándor főjegyző ismertette a belügyminiszter leiratát az államrendőrség átszervezésével kapcsolatban. Az átszervezés végrehajtására toborzó-bizottságokat alakítottak és ezekbe a bizottságokba a Nemzeti Bizottság és a pártközi értekezlet alapján létrejött megállapodás szerint Makó városában és a központi járásban felállítandó toborzó-bizottságba a kisgyűlés Szűcs Józsefet, Zombori Lajost, F. Kiss Istvánt és Horváth Mihályt, a torontáli járásban: Igaz Lajost, Dóczi Lajost, Urbán Józsefet és Putyora Janost, a battonyai járásban: Braeck Imrét, Kovács Károlyt, Mehesán Jánost

és Veres Károlyt, az eleki járásban: Kukla Ferencet, Oláh Antalt, Schreier Józsefet és Bohos Pált, a mezőkövácsházi járásban: Matyuska Józsefet, Kiss Sándort, Priskin Bélát és Tóth Pált javasolta beválasztani. A törvényhatóság a javaslatot egyhangúlag elfogadta.

A vármegyei főkapitányi állásra a közgyűlés a kisgyűlés javaslatára alapján, amely a pártokkal való meggyezés során jött létre, Lénárt Istvánt és dr. Zaborán Ákóst, a politikai osztály vezetőit állásra pedig Lukács Pált javasolta felterjeszteni.

A vármegye torontáli járásában a kapitányság vezetőjének Igaz Lajost, a politikai osztály vezetőjének Kovács Mihályt, a mezőkövácsházi járásban: Wert Pétert és Tóth Pált, a battonyai járásban: Bohos Antalt és Bartha Jánost, az eleki járásban: Nagy Károlyt és Szepes Andrást javasolta a kisgyűlés, amelyet a köz-

gyűlés egyhangúlag elfogadott.

A közgyűlés ezután egyhangúlag fogadta el a kisgyűlésnek azt a javaslatát, amely szerint a fogalmazói, felügyelői, detektív-felügyelői, számvévségi, kezelői és hivatali altisztai állásra beérkezett pályázatokat felterjeszti a belügyminiszterhez. A fogalmazói állásra beérkezett összesen 52 pályázat, a rendőrfelügyelői állásra 7, a detektív-felügyelői állásra kettő: Kádár Sándor és Bója Imre, a számvévi állásra 5 pályázat, de ezek közül képesítő hiánya miatt csak Tergulicza Gizellát terjesztik fel. Az orvosi állásra csak dr. Nacsá Mihály pályázott, akinek ajánlatát azonban politikai magatartása miatt nem terjesztik fel. A segédhivatali tisztviselői állásra 29, az altisztai állásra 2 ajánlat futott be, ezeket mind felterjesztésre ajánlotta a közgyűlés.

A közgyűlés a változott árviszonyok következtében szülékszernek látta a tenyészallatdíj, apállat használati díj felemelését, ezt a közgyűlés által előterjesztett skála szerint egyhangúlag meg is szavazta.

A körházi ápolási díjak felemelése következtét ezután, amely már a legutóbbi emelt díjszabás szerint sem felelt meg a mai áraknak. Legutóbb a III. osztályon 20, a II. osztályon 30, az I. osztályon 40 pengő volt az ápolási díj. Közben megjelent a népjóléti miniszter rendelete, amely országos viszonylatban rendezte a körházi ápolási díjakat és eszerint a III. osztályon 40, a II. osztályon 100 és az I. osztályon 200 pengő a körházi ápolási díj.

Ez nagy vitát váltott ki, többen mellette, többen ellene szóltak fel Dr. Diósszilágyi Sámuel körház igazgató főorvos felvilágosító felszólalása után a közgyűlés úgy határozott, hogy — miután a miniszteri bizottság a törvényhatósági bizottság úgy sem változtathat —, így a miniszter által megszabott tarifa szerint emeli fel az ápolási díjakat.

Nagyobb vitát még Szilágyi-Stand Pálné nyugdíjának megállapítása és özv. dr. Bálint Nagy Istvánné kegydíjának felemelése váltott ki a közgyűlésből. Több hozzászólás után a közgyűlés Kiss Ernő javaslatát fogadta el, amely szerint fölülnek a miniszterterumba, hogy a miniszter változtassa meg azt a rendeletet, amely szerint a fasiszta magatartásu egyén feleségének nyugdíjat folyósíthassanak. Elutasította a közgyűlés özv. Bálint Nagy Istvánné kegydíj felemelés iránti kérelmét is azzal, hogy Bálintné állásában az elégedjék meg az eddig megállapított kegydíjjal, amely elegendő megélhetésre.

Több kegydíj és nyugdíj iránti kérelem felemelésének megsza-

